

[Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>

9. Weatherill S. Safeguarding the Acquis Communautaire, in T. Heukels / N. Blokker/M. Brus (eds), The European Union after Amsterdam, (Kluwer Law International, The Hague/London/Boston, 1998).

10. Goebel R. The European Union grows «The constitutional impact of the accession of Austria, Finland and Sweden // Fordham Intern. L. J. Vol. 18.

11. Виноградов А. А. Особенности происхождения и содержания правовой категории «acquis communautaire» в праве Европейского союза [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://alleuropalux.org/?p=2518>

12. Chapter of the acquis. Офіційний сайт Європейської комісії. Режим доступу: http://ec.europa.eu/enlargement/policy/conditions-membership/chapters-of-the-acquis/index_en.htm

Науковий керівник: асистент кафедри міжнародного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого С. Р. Асірян.

Консультант з іноземної мови: д-р пед. наук, доцент кафедри іноземної мови №3 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Л. О. Голубнича

Г. О. Волошина¹

ПРОБЛЕМИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ БЕЗПЕКИ ТА ЗАХИСТУ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Одним із найважливіших чинників розвитку людської цивілізації, безумовно, виявилася інтеграція (від лат. *integrum* – ціле, лат. *integratio* – відновлення), тобто згуртування, об'єднання політичних, економічних, державних і громадських структур в рамках регіону, країни, світу. На сьогодні ефективна інтеграція України до європейського простору є нагальним завданням розбудови державності та економіки.

Основний напрямок стратегічного зовнішньополітичного курсу України в умовах сьогодення полягає в інтеграції до складу Європейського Союзу (далі: ЄС), що цілком відповідає національним інтересам нашої держави. Побудова моделі Європи в Україні – самостійне досяг-

¹ Студентка 1 курсу Інституту прокуратури та кримінальної юстиції Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

нення нею відповідних соціальних стандартів, існуючих у країнах ЄС [1, с. 9].

Відповідно до угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом та його державами-членами, з іншої сторони (далі: угода про асоціацію), однією з цілей інтеграції є підвищення рівня безпеки та захисту здоров'я людини як передумови сталого розвитку та економічного зростання [2, ст. 426 гл. 22]. Співробітництво, зокрема, охоплює наступні сфери:

- а) зміцнення системи охорони здоров'я України та її потенціалу;
- б) попередження і контроль над інфекційними хворобами, ВІЛ/СНІД і туберкульоз, імплементацію Міжнародних медико-санітарних правил;
- с) попередження та контроль за неінфекційними хворобами шляхом обміну інформацією та найкращими практиками, пропагування здорового способу життя, визначення основних детермінант здоров'я та проблем в галузі охорони здоров'я;
- д) якість та безпечність субстанцій людського походження, зокрема крові, тканини та клітин;
- е) інформація та знання в галузі охорони здоров'я [2, ч. 1 ст. 427 гл. 22].

Отже, з огляду на важливість громадського здоров'я («Public Health») для розвитку українського суспільства і держави, а також з урахуванням євроінтеграційних процесів і збільшення впливу глобалізаційних чинників існує потреба в дослідженні сучасного стану і перспектив розвитку громадського здоров'я в Україні [3]. Досліджуючи цю тему, я виявила найбільш актуальні проблеми євроінтеграційних процесів у сфері охорони громадського здоров'я.

По-перше: важливу роль у регулюванні відносин, що складаються у сфері охорони здоров'я, відіграє право. Досліджуючи показники громадського здоров'я у США протягом ХХ століття і роль у них права, американські вчені зазначають, що внесок права в охорону здоров'я є незамінним [4, р. 13]. Чинне законодавство України зараз не містить визначення поняття «громадське здоров'я». Але водночас воно закладає правові засади охорони тих цінностей, якими опікується громадське здоров'я, та регулює весь спектр відносин, щодо охорони здоров'я. Так, згідно статей 3 та 49 Конституції України, життя і здоров'я людини є найвищими соціальними цінностями держави, і кожний громадянин України має право на охорону здоров'я та медичну допомогу. Тобто здоров'я

людини є не тільки однією з найважливіших життєвих цінностей, основою життя людини, як писав німецький філософ А. Шопенгауер: «Здоров'я настільки перевищує усі інші блага життя, що воістину здоровий жебрак – щасливіший, ніж хворий король», але й одним із чинників розвитку економіки, показником її розвитку, індикатором результативності й ефективності соціальних реформ [5, с. 3]. Однією з ключових проблем вітчизняної охорони здоров'я є відсутність в Україні системи охорони здоров'я, яка б належним чином функціонувала та розвивалася, як зазначила О. Богомолець: «Системи охорони здоров'я в Україні, на жаль, не існує. На державному рівні ми маємо лише систему надання медичної допомоги за фактом захворювання...» [6, с. 17]. У більшості країн здоров'я є важливою складовою системи охорони здоров'я. Я повністю згодна з вищенаведеною думкою Богомолець щодо цієї проблеми тому що, зміцнення системи охорони здоров'я України та її потенціалу можливо, зокрема шляхом впровадження інституту громадського здоров'я, проведення реформування медичної сфери не лише апробацією пілотних проєктів, але паралельною роботою щодо загальної оптимізації діяльності сфери охорони здоров'я, а саме вдосконалення правової бази у сфері охорони здоров'я, у відповідності до стандартів ЄС.

По-друге: перешкодою на шляху інтеграції України до ЄС є туберкульоз (далі: ТБ). Станом на грудень 2015 року Україна входить у п'ятірку країн світу з найвищим показником захворювань на ТБ – у 2015 року зафіксовано 6878 випадків [7]. Туберкульоз дуже швидко став соціальною хворобою, наслідки якої відбиваються не лише на соціальних показниках, а й на економічних. Ці показники стали великою перешкодою для України, тому що питання боротьби з ТБ є предметом міжнародних обов'язків України в рамках виконання положень угоди про асоціацію. З огляду на те, що Україна є активним членом Всесвітньої організації охорони здоров'я, в Україні почнеться впровадження нової глобальної стратегії ВООЗ «Покласти край ТБ» і плану дій по боротьбі з ТБ для Європейського регіону ВООЗ на 2016–2020 рр., Які будуть взяті за орієнтир нової концепції і національної програми протидії захворюванню на ТБ в 2017–2021 роках. На мою думку надзвичайно важливою є консолідація зусиль і урядовців, чиновників, і експертів, і науковців, а також медичної спільноти та української громади у напрямі вироблення оптимальної моделі вітчизняної сфери охорони здоров'я з урахуванням можливих ризиків та попереднього досвіду [8].

По-третє: надзвичайно важливим аспектом в реформуванні сфери громадського здоров'я в умовах євроінтеграції України є включення в українську правову систему дієвих механізмів здійснення прав громадян, визнаних світовим товариством. Як зазначає у своїх працях Сидоренко О. О.: «Європейський вибір України потребує відповідних змін не тільки у правовій системі держави, а й у правовому мисленні населення країни для досягнення цієї мети, щоби стати повноцінними суб'єктами міжнародного права де-факто, а не тільки де-юре, необхідно наповнити наявну державно-правову форму відповідним змістом» [9, с. 7]. Прикладом такого правозастосування є справа «Яковенко проти України» від 25 жовтня 2007 р. (заява № 15825/06). У заяві до Європейського суду заявник скаржився на ненадання медичної допомоги та нелюдські умови утримання під вартою, з посиланням на статтю 3 Конвенції, в якій зазначено: «Нікого не може бути піддано катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню». Європейський суд встановив порушення Україною статті 3 Конвенції. Присуджено 10 000 євро як компенсацію моральної шкоди [10]. Тобто, підсумовуючи огляд рішень Європейського суду, можна зробити висновок, що вони є досить вичерпним тлумаченням прав людини і громадянина, передбачених Конвенцією. Отже, підтримую думку О. О. Сидоренко стосовно того, що євроінтеграція лише сприятиме забезпеченню чіткості і розуміння, що масштаб і характер прав громадян повинні відповідати визнаним європейським і світовим стандартам, відображених у міжнародних конвенціях, пактах, хартіях тощо, що необхідно прагнути до включення в українську правову систему й інших дієвих механізмів здійснення прав громадян, визнаних світовим товариством [9, с. 8].

Аналізуючи стан, проблеми та перспективи сучасних міжнародних відносин, можна виділити такі їх складові: глобалізація; інтернаціоналізація. Глобалізація (англ. Globalization – процес всесвітньої економічної, політичної та культурної інтеграції та уніфікації.) сьогодні – це об'єктивна реальність, і тому питання щодо входження чи навпаки невходження до її структурне обговорюється, воно вже вирішене. Саме тому Україна є також органічною складовою глобального простору [11].

Література:

1. Богачева О. До питання стратегії законотворчості: Україна та Європейський Союз / О. Богачева // Законотворчість. – № 25. – 2005. – С. 119.

2. УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page

3. Гревцова Р. Ю. Актуальні проблеми правового регулювання охорони громадського здоров'я в Україні: монографія. / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://applaw.knu.ua/index.php/arkhiv-nomeriv/1-11-2015/item/425-aktualni-problemy-pravovoho-rehulyuvannya-okhorony-hromadskoho-zdorov-ya-v-ukrayini-hrevtsova-r-yu>

4. A. Moulton, R. Goodman, W. Parmet, «Perspective: Law and Great Public Health Achievements» in *Law in Public Health Practice* (Richard A. Goodman et al. eds., New York: Oxford University Press, 2007).

5. Рудий В. М. Законодавче забезпечення реформи системи охорони здоров'я в Україні / В. М. Рудий. – К.: Сфера, 2005. – 272 с.

6. Богомолець О. В. Створення громадянських структур ранньої діагностики та профілактики захворювань як невід'ємна складова реформи вітчизняної системи охорони здоров'я / О. В. Богомолець // Другий Всеукр. конгрес з мед. права, біоетики і соц. політики з міжн. участю 14–15 квітня 2011 р., м. Київ: Зб. тез доповідей (Наук.-практ. видання) / Упор. к.ю.н. Гревцова Р. Ю., д.м.н. Степаненко А. В. – К.: Видавництво «КІМ», 2011. – 132 с. – С. 17.

7. Туберкулез в Украине: Как эпидемия «чахотки» может помешать евроинтеграции [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://112.ua/statji/v-ukraine-pochti-polovinu-vpervye-zabolevshih-tuberkulezom-za-2015-g-sostavili-bezrabotnye-analiz-300353.html>

8. Ціборовський О. М. Шляхи систематизації законодавства України у сфері охорони здоров'я / О. М. Ціборовський, С. В. Істомін, В. М. Сорока. – К., 2011. – С. 54–61.

9. Сидоренко О. О. Рішення європейського суду з прав Людини як джерело права України/ к.ю.н. О. О. Сидоренко – Х., 2015. – с. 9.

10. Школьная Н. Огляд рішень європейського суду з прав людини в медичних справах/ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://maslegalgroup.com.ua/d/673176/d/shkolnaya.pdf>

11. Артёмов И. В. Український вимір європейської та Євроатлантичної інтеграції/ И. В. Артёмов. – Уж., Поліграфцентр «Ліра», 2008. – с. 5–15.

Науковий керівник: канд. юрид. наук, асистент кафедри теорії держави і права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого О. О. Сидоренко